

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
Johtava asiantuntija Maria Hauptmann

MUISTIO
21.12.2023

LIITE 1

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI LAIVANRAKENNUKSEN INNOVAATIOIHIN MYÖNNETTÄVÄSTÄ VALTIONAVUSTUKSESTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Pääasiallinen sisältö

Laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen esitetään muutoksia yleiseen ryhmäpoikkeusasetukseen tehtyjen muutosten vuoksi, esimerkiksi laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevan valtionavustuksen enimmäismäärä esitetään nostettavaksi 25 miljoonaan euroon. Valtioneuvoston asetus tulisi voimaan 29 joulukuuta 2023. Asetusta sovellettaisiin kuitenkin 1 tammikuuta 2024 alkaen.

1 Asian tausta

Laivanrakennuksen innovaatioihin on voitu myöntää tukea komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 nojalla tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan (ns. yleinen ryhmäpoikkeusasetus) nojalla. Yleisen ryhmäpoikkeusasetukseen tehtiin muutoksia 23.6.2023 komission asetuksella (EU) 2023/1315, jotka tulivat voimaan 1.7.2023. Asetuksen muutosten voimaantulon jälkeen alkoi kuuden kuukauden mukauttamisaika kansallisille tukiohjelmille. Asetuksen muutokset ovat osa Euroopan komission 1.2.2023 antaman vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman (COM(2023) 62 final) toimenpiteitä. Muutosten tavoitteina on yksinkertaistaa ja nopeuttaa julkisen tuen myöntämistä EU:n vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Muutokset luovat myös tarvittavan perustan Venäjän Ukrainaa vastaan käymän sodan taloudellisiin vaikutuksiin puuttumiseksi ja edistävät osaltaan Euroopan talouden elpymistä, johon myös koronaviruspandemia ja energian korkeat hinnat ovat vaikuttaneet.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muutosten vuoksi laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen esitetään muutoksia.

2 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Euroopan unionin valtioneuvoston päätökset ovat mahdollistaneet aina vuoden 2004 alusta alkaen niin sanotun innovaatiotuen myöntämisen laivanrakennusteollisuudelle. Euroopan komissio hyväksyi suomalaisen innovaatiotukiohjelman ensimmäistä kertaa vuonna 2008. Laivanrakennuksen innovaatioiden tukiohjelmia on jatkettu viidesti Suomessa, viimeisellä kerralla vuoden 2023 loppuun asti. Nyt voimassa oleva valtioneuvoston asetus laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta (364/2015) annettiin 9.4.2015. Asetukseen on tehty muutoksia valtioneuvoston asetuksilla 1153/2017 ja 1109/2020. Viimeisimmässä valtioneuvoston asetuksessa säädetyt muutokset tulivat voimaan 1.1.2021.

Laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevan ohjelman keskeisenä tarkoituksena on ollut turvata laivanrakennuksen innovaatioedellytykset saman tasoisina kuin ne ovat kilpailijamaissa ja kannustaa

yrittäjiä pilotoimaan uusia innovatiivisia ratkaisuja, jotka parantavat yhtiöiden kilpailukykyä ja tuottavuutta sekä ovat houkuttelevia myös laivanrakennusyhtiöiden asiakkaille parantaen myös niiden toimintaedellytyksiä. Innovaatiotuen avulla telakat voivat toteuttaa myös entistä ympäristöystävällisempiä ratkaisuja. Globaalissa kilpailutilanteessa innovaatiotuki on arvioitu tärkeäksi Suomen laivanrakennusteollisuuden innovatiivisten uusien konseptien luomiselle sekä kilpailukykyille.

Nykytilassa tuen ja hankkeiden arviointi on Innovaatiokeskus Business Finlandin (jäljempänä *rahoituskeskus*) tehtävänä, mutta sen normaalit tuki-instrumentit innovaatioiden kehittämiseen eivät ole käytettävissä, koska laivanrakennusteollisuudessa suunnittelu, kehittäminen ja innovaatiotoiminta toteutetaan laivatilauksen vahvistuttua. Voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen 14 §:n mukaisesti avustuksesta päättää rahoituskeskus kuultuaan työ- ja elinkeinoministeriötä. Työ- ja elinkeinoministeriö voi kuitenkin päättää avustuksen myöntämisestä, jos päätöksellä on erityistä merkitystä asetuksen soveltamisen kannalta.

Laivanrakennushankkeiden innovaatiotukeen on voitu myöntää valtionavustusta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 artiklan nojalla, joka koskee tutkimus- ja kehityshankkeisiin myönnettävää tukea. Tukea voidaan saada kokeelliseen kehittämiseen, laivanrakennukseen, laivankorjaukseen, aluksen rakenteen muuttamiseen sekä öljyn, kaasun tai uusiutuvan energian etsimisessä käytettäviin rakenteisiin. Valtionavustukseen sovelletaan myös valtionavustuslakia (688/2001). Asetuksen mukainen hankekohtainen enimmäistukimäärä oli aiemmin 10 miljoonaa euroa, ja sitä korotettiin vuoden 2021 alussa voimaan tulleen asetusmuutoksen yhteydessä 15 miljoonaan euroon.

Business Finland myönsi laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevaa avustusta seuraavasti vuosina 2020-2022¹:

Vuosi	Business Finlandin rahoituksen määrä yhteensä	Business Finlandin tukemien hankkeiden määrä	Liikevaihto, yritykset (1000 euroa)*	Henkilöstön lukumäärä, htv, yritykset*	Palkkasumma (1000 euroa)*
2020	23 milj. €	3	2 215 451	5 901	263 818
2021	39 milj. €	4	2 361 311	5 562	268 152
2022	2,3 milj. €	1	-	-	-
Yhteensä 2020 – 2022	64,3 milj. €	8			

*Liikevaihto-, henkilöstö- ja palkkasumatiedot perustuvat toimialan (TOL 301 Laivojen ja veneiden rakentaminen) tilastoihin vuosilta 2020 – 2021. Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, Tilasto-keskus www.stat.fi

Koronapandemia vaikutti risteilyliiketoimintaan ja siten edelleen risteilijöitä rakentavien telakoiden toimintaan negatiivisesti. Laivanrakennushankkeita viivästyttiin, mikä aiheutti myös rahoitus- ja maksatuspäätösten aikatauluihin muutoksia ja viiveitä.

¹ Tiedot perustuvat Business Finlandin tilinpäätösten tietoihin vuosilta 2020-2022 ja [yritystukirekisterin](#) tietoihin.

Laivanrakennuksen innovaatiotukeen ei ole osoitettu pysyvää rahoitusta valtion talousarviossa, vaan hallitus esittää rahoituskeskukselle myöntövaltuutta tarvittaessa. Vuoden 2023 valtion talousarvioesityksessä laivanrakennuksen innovaatiotukea koskevalle momentille 32.20.46 myönnettiin määrärahaa 25 343 000 euroa. Vuonna 2023 rahoituskeskus voi tehdä uusia rahoituspäätöksiä yhteensä enintään 20 miljoonalla eurolla. Vuoden 2024 valtion täydennytyssä talousarvioesityksessä laivanrakennuksen innovaatiotukeen myönnettäisiin määrärahaa 25 500 000 euroa momentilta 32.20.46.

Valtioneuvoston asetukseen ehdotetaan tehtävän muutokset, jotka johtuvat yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muutoksista. Asetuksessa säädettyä kokeellisen kehittämisen määritelmää muutettaisiin. Avustuksen enimmäismäärä ehdotetaan nostettavaksi 25 miljoonaan euroon, joka on yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen sallima avustuksen enimmäismäärä. Tukimäärä voi jatkossakin olla enintään 25 prosenttia hankkeen tukikelpoisista kustannuksista voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksen voimassaoloaikaa ehdotetaan pidennettäväksi vuoden 2026 loppuun asti yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen voimassaoloaikaa vastaavasti.

Valtioneuvoston asetus laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtioneuvostuksesta on annettu valtioneuvostuslain 8 §:n nojalla. Nyt esitettävä asetus annettaisiin myös kyseisen lain nojalla.

3 Vaikutusten arviointi

3.1. Pääasialliset vaikutukset

Laivanrakennuksen innovaatiotuen tavoitteena on varmistaa ja vahvistaa innovatiivisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa Suomessa rakennettavissa aluksissa ja siten edistää telakoiden kansainvälistä kilpailukykyä ja työllistävyyttä koko arvoketjussa. Tuen avulla voidaan edistää uusien, esimerkiksi meriliikenteen päästörajoituksiin vastaavien ratkaisujen kehittämistä. Tuen merkitys on myös suuri laivanrakennuksen ja meriteollisuuden osaamisen ylläpitämiselle, taloudelle sekä työllisyydelle. Teollisuussijoitus selvitti työ- ja elinkeinoministeriön tilaamana meriteollisuuden tilannekuvan. Selvitys valmistui 5.7.2023². Sen mukaan meriteollisuuden näkymät Suomessa ovat melko positiiviset. Neljällä suurimmalla telakalla, ja näistä erityisesti Meyerin Turun telakalla, on suuri merkitys koko toimialalle.

Laivanrakennuksen innovaatiotuki kohdennetaan alushankkeen innovatiivisten ratkaisujen kehittämisen ja toteuttamisen aiheuttamiin kustannuksiin. Tuki voi olla enintään 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Hankekohtaisen tuen enimmäismäärän nostaminen ehdotettavalla asetuksen muutoksella 25 miljoonaan euroon tarkoittaisi siten suurten ja sarjassaan ensimmäisten alusten tukisumman nostamisen mahdollisuutta, sillä näissä aluksissa innovaatioiden osuus ja kustannukset ovat suurimpia. Suomessa toimivat telakat ovat erikoistuneet loistoristeilijöihin, matkustaja-autolauttoihin, jäänmurtajiin ja viranomaisaluksiin, joiden rakentamisessa tarvitaan erityisosaamista ja aluskohtaisia innovaatioita. Tuen enimmäismäärän nostaminen turvaisi suomalaisten yritysten toimintaedellytyksiä muihin eurooppalaisiin kilpailijoihin nähden ja edistäisi telakoiden suurempia panostuksia niiden omaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Telakkateollisuuden verkostomaisen luonteen vuoksi tuki parantaa myös verkostoon kuuluvien pk-yritysten mahdollisuuksia panostaa innovatiivisuuteen. Lisäksi tuen enimmäismäärän nostaminen

² Selvitys (englanniksi): State of Finnish Marine Industry 2023, 5.7.2023, https://tesi.fi/wp-content/uploads/2023/07/20230705_meriteollisuus selvitys_tesi.pdf

mahdollistaisi suuremman riskinoton haettaessa kilpailukykyä tuotteiden innovatiivista ominaisuuksista.

Laivanrakennuksen innovaatiotukeen varaudutaan valtion talousarvioissa sitä mukaa, kun tuensaajat ilmoittavat rahoituskeskukselle tukitarpeistaan. Valtuuden käyttö ja määrärahojen maksatus toteutuvat vain, mikäli telakoiden alushankkeet toteutuvat. Ehdotettavalla asetuksen muutoksella tuen enimmäismäärän nostaminen 25 miljoonaan euroon voisi mahdollisesti johtaa aiempaa suurempiin avustusvaltuus- ja määrärahatarpeisiin valtion talousarviossa. Kuitenkin vaikka asetuksen muutos sallisi aiempaa suuremman enimmäistukisumman, säilyisi myönnettävän tukisumman harkinnan mahdollisuus sekä valtion talousarvioprosessin että rahoittajan tukikelpoisuusarvioinnin yhteydessä.

3.2. Arviointi laivanrakennuksen innovaatiotuen vaikuttavuudesta

Laivanrakennuksen innovaatiotuen vaikuttavuudesta vuosien 2017–2022 aikana on valmisteltu arviointi, joka julkaistaan loppuvuonna 2023. Arvioinnin tuloksena havaittiin, että laivanrakennuksen innovaatiotuki ja sen järjestäminen on pääosin hyvin onnistunutta suhteessa sille asetettuihin tavoitteisiin. Rahoitetut projektit ovat olleet pääasiassa aidosti innovatiivisia, painottuen kuitenkin lyhyen aikavälin kaupantekoa edistäviin energiaratkaisuihin. Ryhmäpoikkeusasetuksen alaista innovaatiotukea on jaettu EU-verrokkimaihin nähden Suomessa toiseksi eniten Saksan jälkeen, mikäli vertailukohtana käytetään valtioneuvoston tukien avoimuusmoduulista haettuja tietoja. Eri maiden kokonaistukien määrän yksiselitteinen vertailu eri tukimuodoissa on varsin haasteellista ja johtaa suuriin epätarkkuuksiin ja epävarmuuksiin johtuen eri maiden eroavista periaatteista ja käytännöistä (mm. verotus, valtio-omisteisuus, tukimuodot ja niiden tarkat kriteerit ja tukien määrät).

Arvioinnin mukaan tuen tärkein rooli on ollut kannustaa yrityksiä soveltamaan uusia innovatiivisia ratkaisuja alusprojekteissa. Erityisesti ensimmäistä kertaa toteutettavat, prototyyppiluonteiset projektit ovat avanneet väyliä seuraaville alusprojekteille ja mahdollistaneet jatkuvan oppimisen ja kehityksen. Tuki on kannustanut yrityksiä panostamaan uuden teknologian ja menetelmien kehittämiseen, testaamiseen ja käyttöönottoon, mikä puolestaan on johtanut uusiin käytäntöihin ja tukenut kilpailukykyä kilpailuilla ja muuttuvilla markkinoilla. Syntyneet innovaatiot ovat edistäneet kestävästä merenkulkua. Tuen myöntämisellä on ollut kannustava vaikutus erityisesti alusten ympäristövaikutusten pienentämiseen erilaisten energiaratkaisujen kautta. Lisäksi arvioinnissa havaittiin, että Business Finland on oikea taho tuen hallinnointiin meriteollisuuden asiantuntemuksen ja rahoitusosaamisen näkökulmasta.

Arvioinnissa suositellaan, että laivanrakennuksen innovaatiotuen myöntämistä jatketaan ryhmäpoikkeusasetuksen sallimien rajojen täysimääräisissä puitteissa. Lisäksi ministeriötä ja Business Finlandia suositellaan tarkastelemaan laivanrakennusteollisuudelle kohdennettuja tukimuotoja kokonaisvaltaisesti sekä pitkän aikavälin kilpailukykyyn kehittämisen että erilaisten laivaprojektien tukemisen näkökulmista oikea-aikaisesti. Alan yrityksiä suositellaan jo suunnitteluvaiheissa olemaan tiiviisti yhteistyössä Business Finlandin asiantuntijoiden sekä varustamojen kanssa innovatiivisten ratkaisujen löytämiseksi laivaprojekteihin sekä pitkän aikavälin kilpailukykyyn kehittämiseksi.

Ehdotettavan valtioneuvoston asetuksen voidaan arvioida tukevan arvioinnin suosituksia laivanrakennuksen innovaatiotuen myöntämisen jatkamisesta.

4 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetuksen muutokset on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriössä. Business Finlandilta on pyydetty kommentit asetusmuutokseen valmistelun aikana.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja ajalla 12.9.–9.10.2023 seuraavilta tahoilta: Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Elinkeinoelämän keskusliitto (EK), Finnvera, Meriteollisuus ry, Teknologiateollisuus, liikenne- ja viestintäministeriö (LVM), valtiovarainministeriö (VM), opetus- ja kulttuuriministeriö (OKM), Suomen Teollisuussijoitus (Tesi). Lausuntopyyntö julkaistiin myös lausuntopalvelu.fi -sivulla, jossa kenen tahansa oli mahdollista antaa lausunto. Työ- ja elinkeinoministeriölle annettiin yhteensä 4 lausuntoa asetusluonnoksesta. Saadut lausunnot ja lausuntoyhteenveto julkaistiin säädöshankkeen sivuilla: <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM081:00/2023>.

Lausunnoissa yleisesti kannatettiin valtioneuvoston asetukseen esitettäviä muutoksia (LVM, Meriteollisuus ry, Business Finland). LVM totesi lausunnossaan, että avustuksen enimmäismäärän nosto 25 miljoonaan euroon on kannatettava. VM totesi lausunnossaan, että sinällään on kannatettavaa, että meriteollisuutta kannustetaan innovaatioihin ja T&K-toimintaan. Tuki kattaa enintään 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista, joten yritysten omarahoitusosuus on merkittävä. Toisaalta kyseessä ovat merkittävät panostukset valtion puolelta tilanteessa, jossa julkinen talous on alijäämäinen. Kuten myös perustelumuistiossa todetaan, voi enimmäistuen nosto johtaa aiempaa suurempiin määräraharahatarpeisiin valtion talousarviossa. Business Finland voi kuitenkin edelleen harkita tukisumman suuruutta tukikelpoisuusarvioinnin yhteydessä ja valtion talousarvioon otettavat myöntövaltuudet harkitaan budjettiprosessissa. Työ- ja elinkeinoministeriö ei päätenyt tekemään muutoksia valtioneuvoston asetukseen lausuntopalauteen perusteella.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi yritystukineuvottelukunnalta lausuntoa siitä, täyttääkö tukiohjelma laivanrakennuksen innovaatioihin Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit ja siitä, mitä valtiontukisääntöjen mukaista menettelyä tukitoimenpiteen osalta tulisi noudattaa. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö toimitti yritystukineuvottelukunnalle tiedoksi kuvauksen tukiohjelmaa koskevien hyvän tuen edellytysten toteutumisesta. Yritystukineuvottelukunta antoi lausuntonsa tukiohjelmasta 14.11.2023³, jonka mukaan laivanrakennuksen innovaatiotukeen tehtävät muutokset täyttävät EU:n lainsäädännön mukaiset valtiontuen edellytykset. Valtiontukea koskevana menettelytapana kyseessä olevan tukiohjelman tapauksessa voidaan soveltaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 25 artiklaa silloin, kun kyseessä on kyseisen artiklan soveltamisalaan kuuluva tutkimus- tai kehityshanke. Yritystukineuvottelukunta totesi, että ryhmäpoikkeusasetuksen soveltaminen edellyttää, että myönnettävä tuki täyttää asetuksen I luvun yleiset edellytykset sekä ne III luvun artiklan mukaiset erityiset edellytykset, joilla määritellään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukainen sisämarkkinoille soveltuva tuki.

Yritystukineuvottelukunnan lausunnon mukaan kokeellisen kehittämisen määritelmä ei ole poissulkeva, joten ryhmäpoikkeusasetuksen kieliversioiden poikkeavuus ei sulje pois niitä esimerkkejä, joita ei ole lueteltu suomenkielisen toisinnon avoimessa listauksessa. Lausunnossa todettiin, että asetuksen perustelumuistiossa voidaan selvyiden vuoksi tarkentaa, ettei

³ Yritystukineuvottelukunnan lausunto: Tukiohjelma laivanrakennuksen innovaatioihin, 14.11.2023, https://tem.fi/documents/1410877/188589109/Laivanrakennuksen_innovaatiotuki_Lausunto_EU-valtiontuki.pdf/5e2d246b-e13a-3dec-d6a7-e0fdc091747c/Laivanrakennuksen_innovaatiotuki_Lausunto_EU-valtiontuki.pdf?t=1700036553003

suomenkielisen toisinnon sanamuodon käyttäminen valtioneuvoston asetuksessa johda supistavaan tulkintaan. Ryhmäpoikkeusasetuksen 1 artiklan 4 kohdan c alakohdan vaikeuksissa olevia yrityksiä koskevan poikkeuksen osalta on epäselvää, voidaanko kyseisiä yrityksiä tukea poikkeuksen perusteella, mikäli ne vuoden 2021 jälkeen olisivat olleet elinkelpoisia, mutta joutuneet sittemmin uudelleen vaikeuksiin.

Yritystukineuvottelukunta toi esille, että taloudelliseen toimintaan myönnettävän tuen yleisistä edellytyksistä annetun lain (429/2016) 4 §:n mukaan tukea ei voi myöntää kannattamattomaksi arvioidulle yritykselle. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että tukea ei voi myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle. Koronakriisin hoidossa käytetty erityinen perustelu yritysten siltaamisesta akuutin ja valtion rajoitustoimista johtuneen äkillisen, merkittävän ja poikkeuksellisen maksuvalmiuskriisin yli ei enää toteudu talouden normaaliaikana. Elinkelpoisten yritysten siltaaminen koronakriisin yli oli perusteltua väliaikaisena ja määräaikaisena toimenpiteenä. Akuutti kriisitilanne on tutkimusten mukaan poistunut jo vuonna 2021 talouden palautuessa koronakriisiä edeltävälle tasolle. Yrityksillä on ollut aikaa sopeutua uuteen toimintaympäristöön koronakriisin laannuttua vuosien 2020 ja 2021 jälkeen. Tutkimusten mukaan kriisitukisäännöistä tulisi luopua mahdollisimman nopeasti.

Yritystukineuvottelukunnan lausunnon johdosta valmisteltavasta asetuksesta päädyttiin poistamaan mahdollisuus myöntää rahoitusta yrityksille, joista tuli vaikeuksissa olevia 1.1.2020 – 31.12.2021 välisenä aikana. Lisäksi lausunnon perusteella perustelumuiotiossa täsmennettiin, ettei kokeellisen kehittämisen määritelmän poikkeavuus yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen eri kieliversioissa tulisi johtaa supistavaan tulkintaan sovellettaessa tätä valtioneuvoston asetusta.

Ehdotettu asetusta on tarkistettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

5 Säännöskohtaiset perustelut

2 §. *Määritelmät.* Pykälän 1 kohtaa kokeellisen kehittämisen määritelmästä muutettaisiin vastaamaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 86 alakohdan mukaisen määritelmän muutosta. Määritelmän muutoksella täsmennettäisiin, että tukea on mahdollista kohdistaa erityisesti digitalisten prosessien, tuotteiden ja palveluiden parantamiseen. Suomenkielisen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kieliversion kokeellisen kehittämisen määritelmässä (artikla 2 alakohta 86) ei ole huomioitu ”edge technologies”-termiä. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kieliversioiden poikkeavuus ei sulje pois niitä esimerkkejä, joita ei ole lueteltu suomenkielisen toisinnon avoimessa listauksessa. Suomenkielisen yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen kieliversion sanamuodon käyttäminen kokeellisen kehittämisen osalta valtioneuvoston asetuksessa ei johda säännöksen supistavaan tulkintaan.

11 §. *Avustuksen enimmäismäärä.* Pykälässä avustuksen enimmäismäärää nostettaisiin 25 miljoonaan euroon nykyisestä 15 miljoonan euron enimmäismäärästä. Avustus voi kuitenkin olla enintään 25 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Muutos johtuu yleiseen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklan 1 alakohdan i alakohdan iii alakohdan muutoksesta, jonka mukaisesti tukea voidaan myöntää enintään 25 miljoonaa euroa yritystä ja hanketta kohden, jos hanke on ensi sijassa kokeellista kehittämistä.

Avustuksen enimmäismäärän nosto on perusteltua muun muassa yleisen hintatason nousun vuoksi ja suomalaisten yritysten toimintaedellytysten turvaamiseksi vastaaviin eurooppalaisiin kilpaileviin

yrittäjiin nähden. Suomen telakkateollisuudessa on erikoistuttu muun muassa suurten loistoristeilijöiden ja arktisissa olosuhteissa operoivien erikoisalusten rakentamiseen. Korean ja Kiinan telakkateollisuus on muun muassa työllistämisyistä pyrkinyt erityisesti risteilyalusmarkkinoille, mutta tuotteiden monimutkaisuus ja innovatiivisuus ovat hidastaneet tätä kehityssuuntaa. Maailmantalouden ja varsinkin Kiinan talouden kasvun hiipuesssa telakoiden kilpailu valtiontukien avulla tulee todennäköisesti kiristymään entisestään. Suomen kilpailukyvyyn säilyttämiseksi markkinoilla on tärkeää, että kehitetään yhä innovatiivisempia tuotteita.

19 §. *Voimaantulo.* Asetuksen voimaantuloaika muutettaisiin 31 joulukuuta 2026 asti yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen voimassaolon jatkumisen vuoksi. Muutoksesta voimassaoloaikaan säädetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 59 artiklassa.

6 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 29 päivänä joulukuuta 2023. Asetusta kuitenkin sovellettaisiin vasta 1 päivänä tammikuuta 2024 alkaen.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen muutokset ovat tulleet voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2023. Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen voimassaoloa on jatkettu 31 päivään joulukuuta 2026 asti. Näin ollen esitetään, että valtioneuvoston asetus olisi voimassa vastaavasti 31 päivään joulukuuta 2026 asti.

7 Toimeenpano ja seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa ja valvoo asetukseen esitettävien muutosten täytäntöönpanoa osana lakiin perustuvaa Business Finlandin ohjaus- ja valvontatehtäväänsä.